

mindelige, foreligger ikke for Høiesteret. Altsaa Høiesteret har ikke paa nogen Maade kunnet give tilkjende, at der ikke fra Parternes Side er begaaet Svig. Det er klart, at jeg kan vinde en Høiesteretsfag om Assuranceerstatning og dog bagefter blive dømt for Brandstiftelse. Det kan jo være foregaaet saaledes, at intet Memosse ved Noget deraf, jeg kan brænde et Hus af og faae stiller Sagen saaledes, at jeg ved Høiesteret tilvinger mig Assuranceerstatning derved og dog bagefter kommer til at betale det Hele igjen og maasse desforuden vandrer i Lugthuset. Høiesteret har slet ikke havt med den kriminelle Side af Sagen at gjøre og har altsaa ingenfinde ved sin Civilretsdom kunnet sige, at der ikke muligt fra nogen af Parternes Side er foregaaet en Forbrydelse. Det kan godt være, at der ingen er begaaet; men det er ikke blevet undersøgt, thi da man begyndte paa en Undersøgelse, gik man imod Loven og sluttede Forhøret, og det var ikke muligt trods Beboernes Klager at faae Sagen undersøgt til Bunds. Altsaa Ministeren melder ikke til Thinget, at han har undersøgt Befolkningens Formening om Sagen, men han melder, at vedkommende Herredsfoged har meddelt ham, at der ikke er noget lignende Tilfælde. Dette er nu ikke rigtigt. Der er i den Grad lignende Tilfælde, at det er mere end en Tvillingelighed, og derved kommer jeg nu til en anden Side af Sagen. Den Gang den ulovlige — efter Beboernes Mening ulovlige — Handel gik for sig, søgte man Kjøberen til at udlevere Gaarden, men da naturligvis baade Kjøberen og Sælgeren havde handlet ulovlig efter Arvingernes Mening, saa sagstøgte man af meget fornuftigt Hensyn ogsaa Sælgeren til at gaae Erstatning, og det viste sig at være en meget klog Fremgangsmaade, thi nu har denne Sag været i 8 Aar, altsaa selv om man vandt Gaarden i Løbet af disse 8 Aar, kunde den være formoblet mange Gange, og saa var det jo ganske behageligt, at man kunde henholde sig til Sælgeren. Altsaa denne Sag er en Tvillingfag. Sagen mellem Ole Madsen Jensen's Arvinger og Kjøberen af Gaarden er et Bindikationsfagsmaal om at faae Gaarden tilbage, og den er afgjort ved en Høiesteretsdom — den høier man sig for — men Sagen mellem de samme Arvinger — altsaa de ere Klagerne eller Citanter paa begge Sider — og den ulovlige Sælger staar endnu for Retten, nemlig af den plausible Grund, at den selvfølgelig maatte vente, indtil Høiesteretsdommen faldt i den første Sag. Altsaa naar Herredsfogden siger, at der ikke er nogen lignende Sag, er det ikke rigtigt. Jeg forstaar imidlertid meget godt, at Herredsfogden har sagt dette, thi jeg antager, at Ministeren har spurgt, om der var en lignende Skiftesag eller Saadant, og saa er det ikke faldet Herredsfogden ind. Men at denne Sag er aldeles kongruent med den anden, kan ikke negtes, og der er flere. Af disse flere skal

jeg dog kun nævne een, fordi der kun er denne ene foruden den, jeg nævnte, som er Beboerne vittelig. Mulige andre skal jeg ikke nævne for ikke at sætte Gemytterne i Bevægelse, førend det behøves. Men jeg skal som sagt nævne een, som har slaaende det samme Retsspørgsmaal i sig, kun med den Forskjellighed, at det er et Skifte, foretaget paa en eiendommelig Maade, som man ikke kjender i Kongeriget. En Enkemand behøvede i Slesvig nemlig ikke Dørlighedens omstandelige Hjælp til Skiftet, han gaar blot op og siger til Protokollen: Min Kone er død, saaledes og saaledes skal det være efter hendes Død mellem mig og hendes efterladte Børn. Og saa denne Sag — et slikt Enkemands Skifte — har i Ord og Mening akkurat den samme Fare i Følge med sig som den Sag, Høiesteretsdommen har afgjort. Den dreier sig ogsaa om en Eiendomsgaard, men denne Gaard er 5 Gange saa stor som den her omhandlede, saa det er et pekuniært Spørgsmaal af mange Gange større Betydning. Oplysning om denne anden Sag har jeg tilstillet Andragendeudvalget. Det er altsaa det, vi nu komme til, at, naar Thinget ifjor havde henvist denne Sag til Ministeren for at faae konstateret Befolkningens Stemning, saa er dette ikke slet, men Justitsministeren har konstateret Herredsfogdens Stemning med Hensyn til, om der er andre Sager, men den afgjorte Erklæring er faktisk urigtig, fordi der er andre Sager. Saa snart Herredsfogden bliver spurgt, er det klart, at han maa svare saaledes, thi den omtalte Tvillingefag har staet for i 5 Aar, og den staar for Retten endnu. Det er det, jeg sigtede til, naar jeg sagde, at jeg ikke vilde føre de Herrer paa Vildspor. Nu siger jeg, at her er en ny Chance i Sagen; her er der en ny Sag, som vil komme til Høiesteret; begge disse omtalte Sager ere uundgaelig bestemte til at gaa den Vej paa Grund af deres Natur, men naar de komme dertil, møder os den Banfelighed, at man siger: Her foreligger et Præjudikat. Altsaa, disse Sager ere udsatte for at lide under den retskraftige, uomstødelige Høiesteretsdom som Præjudikat. Det er altsaa en ny Side af Sagen, som de ærede Medlemmer ikke kjendte ifjor, derfor anfører jeg den; thi naar jeg ikke havde fremsat den her, vilde man bagefter kunne bebrejde mig, at jeg ikke havde sagt det. Man maa huske paa, at der er Tale om Erstatning, men for at de ikke skulle sige, naar der er Tale om Erstatning hos en Modpart: Hvor kan der saa være Tale om Erstatning fra Statskassen? skal jeg sige, at den Erstatning, der er Tale om lige over for Sælgeren, allerede er gjort til Retsfag for 6 a 7 Aar siden, og man kunde jo altsaa ikke dengang, da man anlagde denne Erstatningsfag, have nogen Anelse om, at Høiesteret vilde komme til det Resultat, hvorefter den er kommen. Jeg vil kun sige som en historisk Bemærkning, at jeg mange Gange af Underrets-